

ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 – 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
โรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2

พรทิพย์ พัวศรี

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา)
พฤษภาคม 2553
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา ได้พิจารณาการศึกษา
ค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 – 3 ตามความ
คิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2”
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา) ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา สังขวดี)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมกฤช จำปาสุต)

หัวหน้าภาควิชาบริหารพัฒนการศึกษา

พฤษภาคม 2553

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “ศึกษามภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 2” สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา สังขวดี อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมกฤษ จำปาสุต หัวหน้าภาควิชาบริหาร พัฒนาการศึกษารองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา สังขวดี อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณภูมิ จารุสาธิต ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยนเรศวร รองศาสตราจารย์นิธิเดชน์ เชิดพุทธ อาจารย์ประจำภาค วิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร นางสมใจ นิลนาค ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านท่าข้าม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 นายนาวัน จันอับ ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 นายวินัย น้อยเอี่ยม รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่ง ในการเก็บ ข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่ผู้มีพระคุณ ทุก ๆ ท่าน

พรทิพย์ พัวศรี

ชื่อเรื่อง	ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 โรงเรียนในเขตอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2
ผู้ศึกษาค้นคว้า	พรทิพย์ พัวศรี
ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา สังขวดี
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2552
คำสำคัญ	ภาวะผู้นำ ผู้บริหาร

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 โรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 โรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา เพศประสบการณ์ในการทำงาน และอายุของการบริหาร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 โรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางเครซี่ และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 7 ด้าน คือ 1) ด้านการมีความคิดริเริ่ม 2) ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข 3) ด้านการยอมรับนับถือ 4) ด้านการให้ความช่วยเหลือ 5) ด้านการโน้มน้าวจิตใจ 6) ด้านการประสานงาน 7) ด้านการเข้าสังคม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ในเขตอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเข้าสังคม ด้านการยอมรับนับถือ ด้านการประสานงาน ด้านการโน้มน้าวจิตใจ ด้านการมีความคิดริเริ่ม ด้านการให้ความร่วมมือ ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข

2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ในเขตอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า

2.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 – 3 ในเขต
อำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านวุฒิการศึกษาของผู้บริหาร
รวมทุกด้าน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 – 3 ในเขต
อำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านเพศของผู้บริหาร รวมทุก
ด้าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า มีรายด้านที่แตกต่างกัน 1 ใน 7 ด้าน คือ ด้านการเข้าสังคม

2.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ในเขต
อำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านประสบการณ์ในการ
บริหารงาน รวมทุกด้าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ในเขต
อำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านอายุของผู้บริหาร รวม
ทุกด้าน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2	8
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ.....	11
ภาวะผู้นำตามแนวคิดของกริฟฟิทส์.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
5 บทสรุป	68
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	68
อภิปรายผล	71
ข้อเสนอแนะ.....	72
บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก	78
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า.....	100

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
2 แสดงภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ตามความคิดเห็น ของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลกเขต 2.....	40
3 แสดงภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ตามความคิดเห็น ของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลกเขต 2.....	41
4 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านการมีความคิดริเริ่มจำแนกตาม วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร	48
5 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไขจำแนกตาม วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร	49
6 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านการยอมรับนับถือจำแนกตาม วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร	51
7 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านการให้ความช่วยเหลือจำแนกตาม วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร	52

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
8 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านการโน้มน้าวจิตใจจำแนกตาม วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร	54
9 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 – 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในเขตอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านการประสานงานจำแนกตามวุฒิ การศึกษาของผู้บริหาร.....	55
10 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 – 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านการเข้าสังคมจำแนกตามวุฒิ การศึกษาของผู้บริหาร.....	56
11 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 – 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านการมีความคิดริเริ่มจำแนก ตามเพศของผู้บริหาร.....	57
12 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 – 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา..... พิษณุโลก เขต 2 ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไขจำแนก ตามเพศของผู้บริหาร.....	58
13 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 – 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านการยอมรับนับถือจำแนก ตามเพศของผู้บริหาร.....	60

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
14 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 – 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านการให้ความร่วมมือจำแนกตามเพศของผู้บริหาร.....	61
15 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 – 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 2 ด้านการโน้มน้าวจิตใจจำแนกตามเพศของผู้บริหาร.....	62
16 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 – 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านการประสานงานจำแนกตามเพศของผู้บริหาร.....	63
17 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 – 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านการเข้าสังคมจำแนกตามเพศของผู้บริหาร.....	64
18 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 – 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหาร รวมทุกด้าน.....	66
19 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้น ที่ 1 – 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามเพศของผู้บริหาร รวมทุกด้าน.....	67